

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitæte, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Per præcisionem in materia luxuriæ, paragraph. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

certi; nec ob aliam ipse idem Sanchez peccati non damnat laicum, qui delectaretur cogitare, se audire confessiones, abstrahendo, an habeat jurisdictionem sacerdotiumque, necne, & tamen est jure naturæ prohibitum, pugnare in bello injusto, & audire confessiones sine jurisdictione &c.

c Castrop. t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 2. nu. 22. vers. dico quarto. d Sanch. l. mox citand. e Sanch. l. 1. in Decal. c. 2. nu. 10. f Azor p. 1. lib. 4. c. 6. q. 1. fine. g Sanch. l. 2. in Decal. c. 2. n. 35. vide etiam num. 16.

4. Obijcis primò: prædicta omnia ex natura sua illicita non potest licite voluntas *b* velle seu desiderare, ergo nec in ijs absolute delectari. Respondeo, negando consequentiam; nam desiderium & voluntas efficax, seu absoluta tendunt ad ponendum ipsum opus exterum, quod semper, si est ex se illicitum, est illis circumstantijs vestitum, atque adeo semper malum; id quod non est in mera delectatione, quæ cum sit actus inefficax, & consumetur interiorius, poterit sequi ab objecto repræsentato, ut non malo, sine ulteriore progressu ad ipsum opus exterum, ut supponimus. Atque ex his vides, cur modò nu. 3. dictum est (licite quis delectabitur, non verò desiderabit) quod satis sit, innuisse.

h sup. lib. 5. §. 3.

5. Obijcis iterum; imaginativa non potest imaginari hæc objecta ex se mala, nisi ut ipsa in re sunt, atque adeo malitiam separare non potest ab objectis ex se malis, ergo pariter nec intellectus. Respondeo, quidquid sit de antecedente, quod Philosophis decernendum relinquo *i*, nego consequen-

tiam. Nam imaginativa, quæ est potentia sensitiva, esto, non apprehendas res, nisi prout sunt externæ & sensibiles, at intellectus habet vim abstrahendi unam rationem ab alia, ut ex iisdem Philosophis tamquam certum meritis supponimus.

i l. Castrop. t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 1. num. 1.

§. II.

Per præcisionem in materia luxuria.

Licet in materia luxuriæ possit quis aliquando separare omnem malitiam ab objecto turpi; potest enim in copula fornicaria considerare ipsam copulam, præscindendo ab eo, quod sit cum non sua, ut item potest osculum apprehendere sine macula impuræ libidinis; ut etiam impudicos tactus partium inhonestarum simili modo valet à turpitudine luxuriæ separare, sicuti facit Medicus, quando eas considerat, ut illis medeatur; tamen voluntariè & seridè, sine ulla necessitate, vel saltem comoditate in prædictis, sive in voluntate, sive in appetitu sensitivo, eadem voluntate consentiente delectari, etiam malitia per intellectum abstracta, esse extra matrimonij statum, mortale, & indubitatum mihi est. Ratio ducitur ex illo fundamento aliàs allato, quodque sæpius in hæc materia esse repetendum prædixi, quia nimirum propter mirabilem sympathiam harum potentiarum & actuum, voluntariè in ijs delectari, est *b* velle habere in se aliquid, quod notabiliter influat in pollutionem, distillationem, com-

motio-

motionem, quod nunquam licet; influat, inquam, si non per veram causationem (volo enim abstrahere à speculativis disputationibus) certè per dictam potentiarum & actuum connexionem, ut ipsa experientia nimis clarè testatur. Quæ ratio, quia non militat in alijs materijs à luxuria, idè in illis potuimus voluntatis delectationem concedere, quod hic nulla ratione possumus.

a *Paſq. p. 2. d. 109. c. 3. tr. 3. d. 6. sec. 4.*

Basil. Pont. lib. 10. de matr. c. 16. §. 2. nu. 8.

b *Castrop. t. 1. tr. 2. d. 2. p. 10. §. 2. n. 6. contra Sanch. li. 9. de Matr. d. 47. nu. 1. & li. 1. in dec. c. 2. à n. 31.*

2. Hinc non licebit c delectari de pollutione habita in somnis, vel tibi soluto de copula maritali inter conjuges habita, quia licet hæc sine peccato fiant, & à malitia separentur, tamen illa delectatio præsens ferid suscepta, est ex se excitativa impuræ commotionis. Fateor tamen, posse te d gaudere de prædicta pollutione, & illam desiderare, ob ob finem bonum deoneratæ naturæ, atque etiam gaudere, vel desiderare, ut legitimii conjuges debitum sibi reddant: nam illud prius non est delectari de pollutione, sed de pollutionis effectu, qui bonus est; & hoc posterius non est de copula delectationem sumere, sed copulam legitimam approbare, quod certè nihil continet impuritatis.

c *Sal. tr. 13. d. 6. sec. 32. n. 219. Basilus Pont. l. c. n. 13. Castrop. l. c. nu. 10. d. Idem ib. & innumeri apud Dianam p. 3. tr. 5. resol. 87. & apud Caramuel. in Reg. 8. Ben. num. 151.*

3. Vnum adverto, si gaudium vel desiderium sit tantum, ut degeneret in delectationem libidinofam, cum tuo

consensu in illam, ne gaudium quidem vel desiderium fore licitum, idq; propter excitatam impuram delectationem, modo jam jam dicto.

§. III.

Per appositam conditionem in alijs materijs à luxuria.

Regula generalis sit hujusmodi. Sive res sit primò prohibita, jure positivo, sive secundò jure naturæ, à qua re separari, per abstractionem intellectus possit malitia, ut modo dictum est, sive tertio res sit eodem jure naturæ prohibita à qua separari malitia non possit, numquam est mortale, illam desiderare, & in ea delectari, si apponatur conditio. Exemplum primi est; *cuperem, vel cum delectatione cupio, hoc die Sabbati comedere carnes, si vetitum non esset; vel si concessus dies esset; vel si liceret; vel si non esset peccatum;* Huc reducitur, quando res est prohibita ex voto, ut si quis ita sentiat: *si non fuisset ingressus in religionem, non ingrederer; si non vovissem jejunium, comederem;* Exemplum secundi, *cuperem, vel cupio interficere latronem, si essem Iudex; furarer, si non esset peccatum; infamarem aliquem, si justam haberem infamandi causam, vel si liceret.* Exemplum tertij; *Mendacium proferrem, idolum adorarem, odio Deum haberem, seu cuperem, hæc facere, si non esset Dei offensam, si liceret &c.* Ratio omnium bonorum est, quia hæc est voluntas inefficax, quæ nihil ponit in esse, & cum illa benè stat efficax, & absoluta voluntas, quæ ad illa agenda nequaquam procedit. Sensus enim est, ego no-